

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Fialy a soudců Jana Filipa a Radovana Suchánka (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti stěžovatele **Ing. Borise Vostrého, CSc.**, bytem Belize, Belize – City, 504 Marina – Towers, zastoupeného JUDr. Josefem Monsportem, advokátem sídlem Vladislavova 16, 110 00 Praha 1, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. února 2014 č. j. 6 Tdo 860/2013-259 a proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 17. října 2012 sp. zn. 6 To 52/2011, za účasti Nejvyššího soudu a Vrchního soudu v Praze, jako účastníků řízení, a Nejvyššího státního zastupitelství, Vrchního státního zastupitelství v Praze a Harvardského průmyslového holdingu, a.s. - v likvidaci, zastoupeného JUDr. Zdeňkem Kloučkem, advokátem sídlem Spálená 29, 110 00 Praha 1, jako vedlejších účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění**I. Stručné vymezení věci**

1. Ústavní stížností, Ústavnímu soudu doručenu dne 16. 5. 2014, a jejím doplněním Ústavnímu soudu doručenému dne 21. 5. 2014, se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí, a to pro porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), jakož i čl. 6 odst. 1, 3 písm. a), b) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

2. Z napadených rozhodnutí obecných soudů, jakož i z dalšího spisového materiálu, vyplývá, že stěžovatel se jako předseda představenstva obchodní společnosti SKLO UNION, akciová společnost TEPLICE (dále jen „SU Teplice“), společně s odsouzeným Viktorem Koženým dopustil několika jednání, která ve svém celku naplnila skutkovou podstatu trestného činu podvodu dle § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku.

Prvním jednáním, které bylo stěžovateli kladeno za vinu, jsou majetkové dispozice s akciemi několika českých obchodních společností (např. Crystalex, ČEZ 2, Fatra, Pražská teplárenská aj.), které stěžovatel nejpozději dne 30. 5. 1996 vždy za limitní cenu nakoupil a následně tytéž akcie nejpozději dne 31. 5. 1996 za nižší cenu prodal. Tímto svým jednáním stěžovatel společnosti SU Teplice způsobil škodu ve výši 470 810 703,80 Kč. Dalším jednáním, za které byl stěžovatel pravomocně odsouzen, byl odkup cenných papírů společností SU Teplice od společnosti Stratton Investment. Jako protihodnotu za nabytí těchto cenných papírů SU Teplice převzala od společnosti Stratton Investment její závazky, které však společnosti Stratton Investment vznikly v důsledku předchozího jednání Viktora Koženého. Následně byly tyto a další cenné papíry z majetku SU Teplice vyvedeny tak, že stěžovatel část těchto cenných papírů převedl jednak na kyperskou společnost Harms Holding Co. Ltd. (jako protihodnotu přijala společnost SU Teplice veřejně neobchodovatelné cenné papíry) a následně transakcí ze dne 30. 6. 1996 převedl akcie společnosti Harms Holding Co. Ltd., jakož i další akcie z portfolia SU Teplice, na společnost Daventree Ltd. se sídlem na Kypru, která byla zastoupena Viktorem Koženým. SU Teplice jako protihodnotu převedla na společnost Daventree Ltd. závazky nabyté od společnosti Stratton Investment a zároveň obdržela vlastní akcie společnosti Daventree Ltd. Touto sérií transakcí došlo k tomu, že v subjektu Daventree Ltd. účelově splynuly pohledávky harvardských investičních fondů s odpovídajícími závazky jejich dlužníků. Závazky tedy splněny nebyly a zároveň byly vyvedeny akcie dceřiných společností společnosti SU Teplice, čímž byla právnímu nástupci této společnosti, tedy společnosti Harvardský průmyslový holding, a.s. - v likvidaci, způsobena škoda ve výši 1 742 770 000 Kč. Celkově tak stěžovatel způsobil škodu nejméně ve výši 2 213 580 730,80 Kč (jde o výši škody, kterou vyčíslil až soud odvolací). Zároveň bylo prokázáno, že stěžovatel takto jednal ve vzájemné shodě s Viktorem Koženým, kdy jednání těchto dvou osob bylo kvalifikováno jako spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku. Stěžovatel byl za tento skutek dne 9. 7. 2010 rozsudkem Městského soudu v Praze pod sp. zn. 46 T 17/2006 odsouzen k trestu odnětí svobody v délce trvání deseti let, dále mu byla tímto soudem uložena povinnost k náhradě škody poškozenému Harvardskému průmyslovému holdingu, a.s. - v likvidaci ve výši 7 892 526 144,74 Kč. Stěžovatel podal proti tomuto rozsudku odvolání k Vrchnímu soudu v Praze (dále jen „vrchní soud“), který svým rozsudkem ze dne 17. 10. 2012 sp. zn. 6 To 52/2011 rozsudek Městského soudu v Praze zrušil v celém rozsahu a znovu rozhodl tak, že stěžovatele odsoudil dle § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce trvání devíti let a zároveň stěžovateli snížil povinnost k náhradě škody poškozenému Harvardskému průmyslovému holdingu, a.s. - v likvidaci na 2 213 580 730,80 Kč. Stěžovatel podal proti tomuto rozsudku dovolání k Nejvyššímu soudu, který dne 26. 2. 2014 usnesením č. j. 6 Tdo 860/2013-259 toto dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) trestního řádu.

II. Námitky stěžovatele

3. Stěžovatel v první ze svých námitek uvádí, že orgány činné v trestním řízení provedly nesprávnou kvalifikaci skutku, z něhož byl obviněn. Stěžovatel byl vrchním soudem pravomocně odsouzen za trestný čin podvodu dle § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku, nicméně dle stěžovatele znaky této skutkové podstaty trestného činu být

naplněny nemohou, jelikož není naplněn znak objektivní stránky trestného činu spočívající v tom, že pachatel „*sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu velkého rozsahu*“. Stěžovatel v tomto bodě taktéž zpochybňuje aplikaci institutu spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku, neboť dle jeho tvrzení jedinou osobou, jejíž jednání by mohlo naplnit objektivní stránku trestného činu podvodu, je Viktor Kožený, avšak dle tvrzení stěžovatele probíhaly transakce prováděné Koženým zcela mimo vůli a vědomí stěžovatele. Zároveň stěžovatel uvádí, že z provedeného dokazování nevyplývá, že by sám sebe svým jednáním obohatil.

4. Stěžovatel dále namítá, že byl odsouzen pro jednání, jež nebylo předmětem jeho obvinění, kterým proti němu bylo dne 2. 1. 2002 zahájeno trestní stíhání. Stěžovatel měl dle obžaloby dne 30. 6. 1996 převést, jakožto předseda představenstva SU Teplice, akcie různých společností, které byly v portfoliu SU Teplice, na společnost Daventree Ltd. (zastoupenou Koženým). Zároveň SU Teplice měla na Daventree Ltd. převést své závazky v hodnotě přibližně 3,4 miliardy Kč, které převzala od společnosti Stratton Investment a dalších společností. Stěžovatel uvádí, že toto zde popsané jednání, jehož se měl dle obžaloby dopustit, nebylo součástí jeho obvinění, čímž byla významně zkrácena jeho práva obhajoby. Stěžovatel je toho názoru, že jeho jednání mělo být kvalifikováno jako pokračující trestný čin, kdy dílčí útok ze dne 30. 6. 1996 nebyl obsažen v usnesení o zahájení trestního stíhání, a tudíž za toto jednání nemohl být v souladu se zásadou obžalovací ani obžalován a následně odsouzen.

5. V dalším bodě své ústavní stížnosti stěžovatel namítá, že škoda, která mu byla rozsudkem vrchního soudu vyčíslena k úhradě, je stanovena v rozporu se zákonem. Stěžovatel uvádí, že škoda vzniklá na základě jím provedených transakcí ve dnech 30. 5. 1996 – 31. 5. 1996, tedy nákup akcií za limitní cenu a následný prodej těchto cenných papírů za cenu nižší, kde byla vyčíslena škoda ve výši 470 810 703,80 Kč, nelze kvalifikovat jako škodu v právním smyslu, nýbrž jako pouhou „účetní ztrátu“. Stěžovatel namítá extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními stran úmyslu stěžovatele způsobit zmiňovanou škodu (včetně absence doznání stěžovatele) a mezi právním hodnocením jeho jednání. Stěžovatel dále namítá i způsob vyčíslení škody ve vztahu k další části jeho jednání, tedy ke škodě ve výši 1 742 770 000 Kč. Vrchní soud škodu vyčíslil na základě smluvní ceny ze smlouvy datované k 30. 6. 1996. Stěžovatel k tomu dodává, že dle judikatury Nejvyššího soudu nelze stanovit škodu na základě toliko nominální hodnoty akcií, nýbrž je třeba vycházet ze skutečné hodnoty věci, zde tedy cenných papírů v podobě akcií kyperské společnosti Daventree Ltd., jelikož ze smluvní ceny lze vycházet pouze u poctivých závazkových vztahů.

6. Další z námitek stěžovatele poukazuje na porušení zákazu reformace *in peius*. Stěžovatel uvádí, že byť proti rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byl uznán stěžovatel vinným z trestného činu podvodu, bylo podáno odvolání pouze ve prospěch obviněného, tj. stěžovatelem samotným, vrchní soud, jenž o odvolání rozhodoval, učinil ve svém rozsudku změny v popisu skutku, které dle stěžovatele zakládají porušení zásady zákazu reformace *in peius*. Dle stěžovatele vrchní soud účelově doplnil popis skutku, kterého se měl stěžovatel dopustit. Těmito změnami bylo doplnění o fakt, že se stěžovatel popsaného jednání dopustil společně s Viktorem Koženým a dále to, že odvolací soud vypustil z popisu skutku některá ze skutkových zjištění nalézacího soudu.

7. Předposlední námitkou stěžovatele je neprojednání jeho odvolacích a dovolacích námitek příslušnými soudy. Stěžovatel obecně uvádí, že obecné soudy jeho námitky nevypořádaly. Explicitně potom udává několik námitek stran skutkových zjištění, ze kterých soudy dle jeho názoru vyvodily nesprávné závěry (např. otázka, zda došlo k realizaci smlouvy ze dne 30. 6. 1996). V tomto duchu stěžovatel dále namítá, že se soud odvolací ani soud dovolací nevypořádaly s jeho námitkou stran spolupachatelství s Viktorem Koženým, které stěžovatel kategoricky odmítá. Stěžovatel se také domáhal, aby tímto směrem bylo vedeno další dokazování před odvolacím soudem (např. výslech svědků Michaela Dingmana a Daniela Arbesse, tedy osob oprávněných v předmětném období jednat za společnost Stratton Investment). Tyto důkazy nebyly soudem provedeny a dle stěžovatele se soud s jejich odmítnutím dostatečně nevypořádal. Dle stěžovatele tedy v tomto případě jde o tzv. opomenuté důkazy.

8. V doplnění své ústavní stížnosti stěžovatel namítá porušení práva na přiměřenou délku trestního řízení. Na tomto místě stěžovatel chronologicky rekapituluje trestní stíhání své osoby. Trestní stíhání proti němu bylo zahájeno dne 2. 1. 2002; nalézací Městský soud v Praze rozsudkem v jeho věci rozhodl dne 9. 7. 2010 (sp. zn. 46 T 17/2006); stěžovatel proti tomuto rozsudku podal odvolání, na základě něhož v jeho věci rozhodl rozsudkem vrchní soud dne 17. 10. 2012 (sp. zn. 6 To 52/2011). Stěžovatel proti tomuto pravomocnému rozsudku podal dovolání k Nejvyššímu soudu, o němž bylo odmítavým usnesením rozhodnuto dne 26. 2. 2014 (č. j. 6 Tdo 860/2013-259). Stěžovatel zde taktéž zmiňuje nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2010 sp. zn. I. ÚS 2859/09, přičemž poukazuje na to, že jako kompenzaci za průtahy trestního řízení lze nazírat i možnost zastavení trestního stíhání.

III. Vyjádření účastníků a vedlejších účastníků řízení a repliky stěžovatele

9. Ústavní soud si v projednávané věci vyžádal vyjádření Nejvyššího soudu a vrchního soudu jako účastníků řízení. Dále si vyžádal vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství, Vrchního státního zastupitelství v Praze a Harvardského průmyslového holdingu, a.s. - v likvidaci jako vedlejších účastníků v řízení o ústavní stížnosti.

10. Ústavní soud si taktéž vyžádal stanovisko Městského soudu v Praze a Městského státního zastupitelství v Praze k dané věci podle § 48 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“).

11. Nejvyšší soud ve svém vyjádření odkázal na své usnesení ze dne 26. 2. 2014 sp. zn. 6 Tdo 860/2013, kterým odmítl stěžovatelovo dovolání. K délce řízení ve věci stěžovatele Nejvyšší soud uvádí, že je třeba brát v úvahu zejména kritérium složitosti věci, na základě kterého je nutno uzavřít, že přiměřenost délky řízení byla zachována.

12. Vrchní soud ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění svého rozsudku ze dne 17. 10. 2012 sp. zn. 6 To 52/2011. K délce řízení vrchní soud uvedl, že vzhledem k mimořádné složitosti věci, která svým rozsahem vybočuje i z rámce jiných mimořádně složitých kauz, nelze délku řízení považovat za nepřiměřenou.

13. Nejvyšší státní zastupitelství ve svém vyjádření uvádí, že se v plné míře ztotožňuje se závěry napadaného usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2014 sp. zn. 6 Tdo 860/2013. Nejvyšší státní zastupitelství tedy shledává všechny námitky stěžovatele nedůvodnými, a to včetně námitky stran nepřiměřenosti délky řízení.

14. Vrchní státní zastupitelství v Praze má všechny námitky stěžovatele za nedůvodné a ve svém vyjádření znovu podrobně rekapituluje trestnou činnost stěžovatele a spoluobviněného Viktora Koženého. V duchu argumentace, kterou ve svém rozsudku použil již vrchní soud, jakož i Nejvyšší soud ve svém odmítavém usnesení, se Vrchní státní zastupitelství v Praze postupně vypořádává se všemi námitkami stěžovatele.

15. Městský soud v Praze uvádí, že se zcela ztotožňuje jak s rozsudkem vrchního soudu, tak i s usnesením Nejvyššího soudu. Námitku stěžovatele stran délky řízení považuje Městský soud v Praze za lichou.

16. Městské státní zastupitelství v Praze se k námitkám stěžovatele nevyjádřilo.

17. Harvardský průmyslový holding, a.s. – v likvidaci ve svém vyjádření uvedl, že plně souhlasí s výší škody stěžovateli vyčíslenou za první část jeho jednání (nákup akcií za limitní cenu a následný prodej týchž akcií za cenu nižší ze dnů 30. 5. 1996 – 31. 5. 1996). K druhé části jednání vedlejší účastník poukázal na některé dílčí skutečnosti. Poukázal na to, že akcie společnosti Daventree Ltd., které nabyla SU Teplice, nejen že nebyly veřejně obchodovatelné, avšak co je důležitější – byly bez hlasovacích práv. Držitel takových akcií tedy není schopen jakkoliv rozhodovat o jednání společnosti, z čehož lze usoudit, že převod takových akcií na SU Teplice měl pouze vytvořit zdání reálné hodnoty. Vedlejší účastník k tomuto ještě dodává, že k době, kdy vyjádření podával (1. 9. 2015), mu nebylo žádné plnění ze strany Daventree Ltd. poskytnuto. Spekulace o hodnotě akcií společnosti Daventree Ltd. účastník důrazně odmítá a poukazuje v této souvislosti na to, že o nakládání s majetkem Daventree Ltd. rozhodovali výlučně stěžovatel s Viktorem Koženým. Harvardský průmyslový holding, a.s. – v likvidaci tedy souhlasí s výrokem vrchního soudu co do výše i způsobu vyčíslení škody.

18. Stěžovatel k uvedeným vyjádřením, vyjma vyjádření Harvardského průmyslového holdingu, a.s. – v likvidaci a vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství, zaslal svou repliku, která byla Ústavnímu soudu doručena dne 23. 7. 2014. Stěžovatel ve své replice uvádí, že zmiňovaná vyjádření nepřinášejí žádnou novou argumentaci, kterou by bylo možno replikovat. Vyjádření dle stěžovatele ani nereagují na jeho námitky v ústavní stížnosti vytyčené. Stěžovatel dále ve své replice rekapituluje své námitky, které již vznesl ve své ústavní stížnosti, resp. v jejím doplnění. Zpochybňuje tedy právní kvalifikaci svého jednání koordinovaného s jednáním Viktora Koženého s tím, že nebyly naplněny znaky skutkové podstaty trestného činu podvodu a že nebyly ani dány zákonné podmínky pro kvalifikaci trestného činu spáchaného ve spolupachatelství; namítá porušení obžalovací zásady, jelikož dle svého tvrzení byl odsouzen pro skutek, z něhož nebyl obviněn; zpochybňuje vyčíslení výše škody; namítá, že se obecné soudy důsledně nevypořádaly s jeho důkazními návrhy, a že tudíž byly v jeho věci opomenuty důkazy a konečně stěžovatel ve své replice uzavírá, že postupem odvolacího soudu došlo v jeho věci k porušení zásady zákazu *reformace in peius*.

19. K vyjádření Harvardského průmyslového holdingu, a.s. – v likvidaci stěžovatel ve své replice Ústavnímu soudu doručené dne 20. 6. 2016 konstatuje, že vyjádření vedlejšího účastníka se vůbec nedotýká argumentace uplatněné v ústavní stížnosti a jejím doplnění. Stěžovatel uvádí, že stran první části jednání, za nějž byl stěžovatel pravomocně odsouzen (tedy nákup akcií za limitní cenu a následný prodej týchž akcií za cenu nižší ze dnů 30. 5. 1996 – 31. 5. 1996), vedlejší účastník toliko opakuje to, co bylo již konstatováno obecnými soudy. Vedlejší účastník tedy dle stěžovatele zcela pomíjí provedené dokazování, konkrétně pak to, že Harvardský průmyslový holding, a.s. - v likvidaci a Harvardská finanční společnost, a.s. byly daným jednáním zvýhodněny; že ze zmiňovaných transakcí nebyly nikdy provedeny peněžní úhrady; že zmiňované transakce proběhly již v době, kdy probíhal proces slučování všech tzv. harvardských společností a že smlouva o sloučení obsahovala ustanovení o tom, že veškeré závazky mezi slučovanými subjekty dnem účinnosti smlouvy zanikají. Stěžovatel taktéž namítá, že vedlejší účastník se nevyjádřil k tomu, že sám odvolací soud ve svém odsuzujícím rozsudku konstatoval, že zmíněné transakce byly instrumentem, který měl vyrovnat cenu za budoucí akciové prodeje ve prospěch společnosti Daventree Ltd. Stran druhé části svého jednání stěžovatel k vyjádření vedlejšího účastníka uvádí, že se tento zabýval toliko dílčími aspekty tohoto jednání, a to ne zcela relevantním způsobem. Stěžovatel uvádí, že v otázce hodnoty akcií společnosti Daventree Ltd. vedlejší účastník nevychází z dokazování provedeného soudem, nýbrž pouze z konstatování likvidátora společnosti Harvardský průmyslový holding, a.s. – v likvidaci a že svými tvrzeními zároveň zpochybňuje závěry obecných soudů. Stěžovatel dále popírá, že by vedlejšího účastníka a jeho akcionáře jakkoliv poškodil. Naopak tvrdí, že akcionářům vedlejšího účastníka byla poukázána platba ve výši 45,4 milionů USD. Více než 20 let je pak dle stěžovatele blokováno 20 milionů USD určených k výplatě akcionářům. Závěrem své repliky stěžovatel namítá, že vedlejší účastník ve svém vyjádření nebere zřetel na argumentaci, kterou stěžovatel uvádí ve své ústavní stížnosti stran jeho jednání ze dne 30. 6. 1996.

20. K vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství stěžovatel ve své replice Ústavnímu soudu doručené dne 29. 6. 2016 uvádí, že nesdílí názor vedlejšího účastníka řízení, který vyjadřuje souhlas zejména se způsobem, jakým se dovolací soud vypořádal s námitkami stěžovatelem uvedenými v jeho dovolání. Stěžovatel v tomto bodě odkazuje na svou argumentaci uvedenou detailně v ústavní stížnosti. Stěžovatel taktéž nesouhlasí s tvrzením Nejvyššího státního zastupitelství, že jeho argumentace nedosahuje ústavně právní úrovně. Dle něj bylo porušeno např. jeho právo zaručené v čl. 8 odst. 2 Listiny. Stěžovatel v návaznosti na toto ustanovení Listiny opět rozvádí svou argumentaci uvedenou již v ústavní stížnosti stran hmotněprávní kvalifikace jeho jednání, s níž nesouhlasí. V tomto duchu se stěžovatel vyjadřuje i k jeho jednání spáchaného dle právní kvalifikace odvolacího soudu ve spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku. Stěžovatel dále nemůže souhlasit ani s názorem, kterým účastník popírá, že by stěžovatel byl odsouzen za jednání, z něhož nebyl obviněn. Stěžovatel k tomuto uvádí, že jeho jednání ze dne 30. 6. 1996 bylo poprvé formálně uvedeno až v obžalobě (nikoliv tedy v usnesení o zahájení trestního stíhání). Stěžovatel nesouhlasí ani s výší škody, která mu pravomocným rozsudkem byla vyčíslena k úhradě, neboť výše škody neodpovídá znaleckému dokazování. Stěžovatel dále v otázce porušení zásady zákazu reformace *in peius*, jakož i v té otázce, že se obecné soudy dostatečně

nevypořádaly s jeho námitkami (zejména odmítnutí provedení některých důkazů), odkazuje na text své ústavní stížnosti. Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem účastníka, že délku řízení, které proti němu bylo vedeno, je možno shledávat přiměřenou.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

21. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, jenž byl účastníkem řízení, v němž byla vydána napadená rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s požadavky ustanovení § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*), neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv.

V. Vlastní posouzení věci

22. Ústavní soud není součástí soudní soustavy (čl. 91 odst. 1 Ústavy České republiky - dále jen „Ústava“) a nepřísluší mu právo dozoru nad rozhodovací činností obecných soudů. Do rozhodovací činnosti soudů je Ústavní soud v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů porušena ústavně zaručená základní práva nebo svobody stěžovatele. Ústavní soud tedy přezkoumal napadená rozhodnutí, jakož i řízení jim předcházející, z hlediska stěžovatelem v ústavní stížnosti uplatněných námitek, a se zřetelem ke skutečnosti, že mohl přezkoumávat pouze ústavnost, dospěl k závěru, že ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.

23. Ústavní soud dále připomíná, že řízení o ústavní stížnosti není pokračováním trestního řízení, nýbrž samostatným specializovaným řízením, jehož předmětem je přezkum napadených soudních rozhodnutí pouze v rovině porušení základních práv či svobod zaručených ústavním pořádkem. To především znamená, že zpochybnění skutkových závěrů obecných soudů na pozadí vlastní verze skutkového děje se v řízení o ústavní stížnosti s ohledem na shora nastíněné postavení Ústavního soudu nelze úspěšně domáhat, což platí i pro vlastní interpretaci okolností, za kterých se měl skutkový děj odehrát, resp. jim odpovídajících skutkových závěrů obecných soudů, včetně hodnocení objektivity, úplnosti apod. znaleckých posudků. Platí, že jen obecný soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy (čl. 90 Ústavy a čl. 40 odst. 1 Listiny).

24. K první námitce stěžovatele spočívající v rozporování právní kvalifikace skutku se Ústavní soud ztotožňuje se závěry vrchního soudu a Nejvyššího soudu. Na jednání stěžovatele je třeba nahlížet pro účely právní kvalifikace skutku jako na uskutečněné společně s jednáním Viktora Koženého, neboť tyto dvě osoby jednaly ve vzájemné shodě a za stejným účelem, tj. vyvést bonitní aktiva z poškozených obchodních společností a sebe či jiného tímto jednáním obohatit. Tomuto pojetí odpovídá i správné posouzení jednání stěžovatele a Viktora Koženého jako spolupachatelů dle § 23 trestního zákoníku vrchním soudem. V případě spolupachatelství není nutné, aby každý ze spolupachatelů naplnil svým jednáním všechny znaky skutkové podstaty daného trestného činu (tzv. paralelní spolupachatelství), avšak dle doktríny (srov. Kratochvíl, Vladimír a kol. *Trestní právo hmotné*. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 348 a násl.), jakož i

judikatury (srov. např. konstantní judikaturu reprezentující usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2015 sp. zn. 3 Tdo 561/2015) postačí, pokud každý ze spolupachatelů naplní svým jednáním jen některý z dílčích znaků objektivní stránky trestného činu, kdy teprve souhrn všech těchto jednání spolupachatelů znamená naplnění skutkové podstaty trestného činu (tzv. sukcesivní spolupachatelství). Stejně tak postačí, pokud jednání každého ze spolupachatelů představuje alespoň „článek řetězu“, přičemž právě tyto „články řetězu“ ve svém celku směřují k naplnění skutkové podstaty trestného činu. Skutková podstata je tedy naplněna souhrnem dílčích jednání všech spolupachatelů. Osoby jednající ve spolupachatelství nemusejí k následku přispět stejnou měrou, jejich jednání však musí být vedeno stejným úmyslem, tj. musejí sledovat společný cíl, k čemuž ve stěžovatelově věci došlo a což bylo provedenými důkazy prokázáno. Skutkový stav byl objasněn v souladu se zásadou materiální pravdy tak, že o něm nelze důvodně pochybovat, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro rozhodnutí soudu o vině stěžovatele. Na tomto faktu nic nemění ani ta skutečnost, že stěžovatel své jednání koordinované s jednáním Viktora Koženého od počátku trestního řízení popírá. Stěžovatel namítá, že svým jednáním nenaplnil objektivní stránku trestného činu podvodu, jelikož nikoho neuvedl v omyl. Tomuto lze přisvědčit, avšak dle logiky institutu spolupachatelství tak, jak je popsáno v tomto bodě, je nutné konstatovat, že právě Viktor Kožený uváděl jiného v omyl (akcionáře harvardských společností), což lze kvalifikovat právě jako dílčí jednání, které ve svém důsledku spolu s dalším navazujícím jednáním stěžovatele naplnilo skutkovou podstatu trestného činu podvodu. Přispění každého ze spolupachatelů k naplnění skutkové podstaty trestného činu je potom důležité při soudní individualizaci trestu, což se promítá i do výše stanovené povinnosti k náhradě škody, jak tomu bylo v případě stěžovatele.

25. Námitku stěžovatele ohledně porušení zásady obžalovací spočívající v tom, že stěžovatel nebyl obviněn za jednání, z něhož byl následně obžalován a odsouzen (transakce ze dne 30. 6. 1996), je nutné odmítnout. V první řadě je nutné pojímat celý komplex jednání stěžovatele spolu s jednáním Viktora Koženého jako jeden skutek. Jde sice o jednání velmi rozsáhlé, nicméně složitost celého postupu, na jehož konci stála společnost Harvardský průmyslový holding, a.s. – v likvidaci bez majetku, není faktorem, který by mohl podpořit argumentaci, že šlo o pokračující trestný čin tak, jak namítá stěžovatel. Ve prospěch argumentace, že šlo v případě stěžovatelova jednání v koordinaci s jednáním Viktora Koženého o jediný skutek, je nutno opět zmínit fakt, že teprve souhrn všech dílčích jednání obou spoluobviněných ve svém důsledku vedl k naplnění skutkové podstaty trestného činu podvodu, čímž byla způsobena škoda ve výši přibližně 11 miliard Kč (jednáním stěžovatele byla dle rozsudku vrchního soudu způsobena škoda ve výši nejméně 2 213 580 730,80 Kč, jednáním Viktora Koženého pak ve výši nejméně 8 288 990 584 Kč). Pokud je tedy postaveno na jisto, že v případě trestné činnosti stěžovatele šlo o toliko jeden skutek, lze souhlasit s argumentací obecných soudů, jež rozhodovaly ve věci stěžovatele, že v době, kdy bylo proti stěžovateli zahájeno trestní stíhání, nebyl skutkový stav rozkryt natolik, aby mohlo být stěžovatelovo jednání popsáno zcela přesně. Usnesení o zahájení trestního stíhání nemusí být formulováno vyčerpávajícím způsobem. Úkolem tohoto aktu je především identifikace skutku v jeho podstatných rysech tak, aby nedošlo k jeho záměně za jiný skutek (např. i s ohledem na princip *ne bis in idem*). Totožnost skutku je potom dána alespoň částečnou totožností jednání nebo alespoň částečnou totožností následku. V případě trestního stíhání lze zachování totožnosti skutku potvrdit, přičemž obžaloba

již skutek stěžovatele uvádí velmi precizně, neboť v průběhu přípravného řízení od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby byl skutkový stav prováděnými důkazy nadále upřesňován. Vzhledem ke složitosti skutkového stavu, kdy se na páčání trestného činu podíleli dva spolupachatelé, a to prostřednictvím právnických osob, z nichž velká část měla sídlo v zahraničí, nebylo na orgánech činných v trestním řízení na samém počátku fáze vyšetřování ani možno požadovat, aby byl skutkový stav rozkryt v plném rozsahu. K tomuto ostatně z povahy věci slouží celé přípravné řízení, nejen jeho fáze před zahájením trestního stíhání.

26. Ohledně vyčíslení výše škody, kterou stěžovatel svým dílčím jednáním způsobil, nelze vrchnímu soudu nic vytknout. První část jednání stěžovatele spočívající v nákupu akcií za limitní cenu a jejich následnému prodeji za nižší cenu zcela zjevně poukazuje na úmyslné konání stěžovatele za účelem způsobení ztráty společnosti TU Teplice. Druhá část jednání stěžovatele potom spočívala v uzavření smlouvy ze dne 30. 6. 1996, na základě které došlo sérií dalších transakcí ke splnutí závazků a pohledávek, v důsledku čehož vznikla škoda na majetku Harvardského průmyslového holdingu, a.s. – v likvidaci ve výši 1 742 770 000 Kč. Způsob vyčíslení škody popsany v rozsudku vrchního soudu lze z hlediska ústavní konformity zcela akceptovat, neboť odpovídá zjištěnému skutkovému stavu a provedenému dokazování.

27. Lze přisvědčit podstatě námitky stěžovatele v otázce porušení zákazu reformace *in peius* v tom ohledu, že účelové doplnění skutkové věty tím způsobem, aby byl podpořen závěr o vině obžalovaného, když bylo podáno odvolání pouze ve prospěch obviněného, by zakládalo porušení práva na spravedlivý proces. Zásada zákazu *reformationis in peius* má ústavněprávní rozměr, neboť se dotýká samotné podstaty práva na podání opravného prostředku, nicméně v případě stěžovatele není tato námitka relevantní. Vrchní soud totiž pouze zpřesnil skutkové okolnosti tím způsobem, aby popis skutku odpovídal závěrům, které bylo možno vyvodit z provedeného dokazování. Vrchní soud totiž sám doplnil dokazování, v souladu s jehož výsledky potom skutkový stav ve výroku svého rozsudku doplnil a upřesnil, a to tak, aby skutek lépe odpovídal znakům skutkové podstaty trestného činu (viz závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 12. 2006 sp. zn. II. ÚS 544/05). V návaznosti na tuto skutečnost je potom nutné vzít v úvahu zejména výsledek řízení před vrchním soudem, tedy rozsudek odvolacího soudu, na jehož základě lze jednoznačně konstatovat, že v důsledku upřesnění popisu skutku fakticky nedošlo ke zhoršení postavení stěžovatele, neboť vrchní soud mu oproti rozsudku soudu nalézacího snížil výměru trestu odnětí svobody o jeden rok a zároveň mu snížil povinnost k náhradě škody v řádu jednotek miliard Kč.

28. Ústavní soud k námitkám stěžovatele dotýkajících se nedostatečného argumentačního vypořádání se obecných soudů s námitkami stěžovatele konstatuje, že jsou nedůvodné. Ze spisového materiálu ve věci stěžovatele vyplývá, že se soudy se stěžovatelovými námitkami vypořádaly dostatečně, zejména pak Nejvyšší soud ve svém usnesení velmi precizně reaguje na veškeré námitky stěžovatele, a to i stran skutkových tvrzení. Nejvyšší soud se ve svém usnesení o odmítnutí dovolání taktéž dotýká otázky stěžovatelem namítaných opomenutých důkazů. Stěžovatelem zmiňované svědky nebylo možno ve věci vyslechnout z důvodu jejich nedosažitelnosti, což je odůvodněno mimo jiné i tím, že byli v obou případech cizími státními příslušníky. Zde je nutné taktéž podotknout, že zákon ani nevyžaduje, aby byly prováděny veškeré důkazy, které

lze v trestním řízení opatřit. Ze zásady materiální pravdy plyne požadavek rozkrýt skutkový stav do té míry, aby o něm nebylo možno důvodně pochybovat, a to v tom rozsahu, který je pro rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení nezbytný. Jinými slovy svou roli zde hraje i zásada procesní ekonomie, a pokud je skutkový stav dostatečně objasněn, není nutné již prokázané skutečnosti stvrzovat dalšími důkazy. Takové konání by bylo kontraproduktivní ve vztahu k délce řízení, jakož i k nákladům s trestním řízením spojeným. Pokud obecné soudy odmítly provedení důkazů jako nadbytečných za současného odůvodnění tohoto závěru, není možno na takové jednání soudu pohlížet jako na rozporné s čl. 36 Listiny a čl. 6 Úmluvy.

29. Ke všem těmto námitkám Ústavní soud dodává, že byly stěžovatelem uplatňovány opakovaně v průběhu celého trestního řízení, zejména pak byly zmíněny v dovolání proti rozsudku vrchního soudu. Jde o námitky, s nimiž se důkladně vypořádaly obecné soudy, zejména Nejvyšší soud. Z hlediska těchto námitek nelze shledat porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces a s ním spojeného práva být stíhán zákonným způsobem, neboť orgány činné v trestním řízení postupovaly v souladu se zákonem a řízení vedené proti stěžovateli lze v jeho celku hodnotit jako spravedlivé.

30. Jediný ústavněprávní rozměr by teoreticky bylo možno spatřovat v délce řízení, což stěžovatel namítá v doplnění své ústavní stížnosti, neboť trestní stíhání stěžovatele bylo zahájeno dne 1. 2. 2002. Ve věci této námitky je však třeba v první řadě dodat, že stěžovatel ji namítá v doplnění své ústavní stížnosti poprvé za celé řízení, a tudíž ohledně této námitky nevyčerpal žádný procesní prostředek, který mu zákon k nápravě tohoto domnělého pochybení poskytuje. Z tohoto důvodu je ústavní stížnost v této části nepřijatelná.

31. Ústavní soud tedy konstatuje, že postup obecných soudů byl řádně odůvodněn a jejich rozhodnutí odpovídají zjištěnému skutkovému ději. Argumentaci soudů, tak jak je rozvedena v jejich rozhodnutích vydaných v předmětné věci, považuje Ústavní soud za ústavně konformní a srozumitelnou a jejich úvahy neshledal Ústavní soud nikterak nepřiměřenými či extrémními.

32. Na základě těchto skutečností Ústavní soud ústavní stížnost mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu jako návrh zjevně neopodstatněný odmítl.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 7. července 2016

Josef Fiala v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
E. Kameníková